

לעורר ליבי

מאמר שבועי לבחורי ישיבות ואברכים

לעורר ליבי בהלכה: זהירות "קרוקס"

איסור נעילת הסנדל ביום כיפור.

הרמב"ם פוסק שנעל שלא מרגישים קושי הארץ אסורה ללבישה באבלות ויום כיפור, אבל הרי"ף, והרא"ש, וכך פסקו הטור והשו"ע שנעילת הסנדל האסורה היא רק בסנדל מעור, ותו לא, אלא שהמשנ"ב אומר שמי שאפשר לו נכון להחמיר ולא ללבוש מנעלים אף שאינם של עור, ע"כ. מכיון שהב"ח ועוד פוסקים נטו לחומרא בעניין, הנה ראוי לעורר על הנושא של נעלי בית קרוקס, שיש פוסקים בימינו שרצו לאסור זאת מדינא, ויש בזה חילוקי שמועות על הגרי"ש אלישיב זצ"ל ועל הגר"נ קלריץ זצ"ל האם הם אמרו שיש עניין להחמיר או שאסרו זאת מדינא, ואדרבה מי שידוע ידיעה ברורה בעניין אשמח שיעדכנני, מ"מ ראוי לחוש בדבר מכיון שהמשנ"ב כותב סי' תרי"ד ס"ק ט"ו שיש לחשוש לשיטות שנעילת הסנדל דאורייתא.

גליון מורחב לרגל יום כיפור

"כל המשפטים הנחרצים אינם נכונים, כולל המשפט הזה"

יש סיפור שפעם שתיים הגיעו לבית הדין, ולאחר שהציגו את טענותיהם בבית הדין, אמר הדיין לתובע, אתה צודק! ואחר כך פנה לנתבע ואמר לו, גם אתה צודק! קם מאן דהו מהקהל ואמר, כבוד הדיין, איך יכול להיות ששניהם צודקים? ענה לו הדיין גם אתה צודק!

בעקבות פניות של קוראים, ששאלו שלכאורה היה סתירה בעלון של ראש השנה, לגבי המושג קבלות ליום הדין, בהתחלה כתבתי שזה חיובי, ואחר כך כתבתי שזה שלילי. האמת היא שהלוואי הייתי יודע מה טוב ומה לא, מה חיובי מה שלילי. מי שיגיד שקבלה היא דבר שלילי, הוא חוטא לאמת.

יש משפט שאומר התשובה הכי נכונה זה "לא יודע" אפשר לבוא ולומר חסרונות של קבלה ליום הדין, אפשר להגיד מעלות, ואחרי שהקורא יקרא, הוא יחשוב עם השכל שלו, ועם ההכרות שלו עם עצמו, ועם סגנון החינוך של המגזר שלו, הדבר היחיד שאפשר להגיד שהוא שלילי זה עבירה, כי זה לא נתון לבחירה שלי, האם מתאים לי העבירה או לא, זה אסור וגמרנו! אבל כל מה שלא עבירה או מצווה, יש לו הרבה משתנים, מטרת העלון היא להציג את הצדדים לכאן ולכאן, שיהיה ברור לנו מול מה אנו עומדים.

"פיוט אדון הסליחות"

בהיותי בחור, המשגיח באחד השיחות באלול צעק "אלול זה רציני זה לא "חטאנו לפניך רחם עלינו" חשבתי לעצמי, וואלה הוא צודק! זה באמת לא לעניין, לא מבין את האנשים שהלחינו שיר כזה מקפיץ באמצע סליחות, מה עבר עליהם??... כנראה מישוהו שנפל על הראש, אין הסבר לשטות הזו, נס שאסור ביום כיפור להביא מוזיקה... אחרת היה שם חפלה אחת גדולה... האמת שכל הטענות האלו נכונות מאה אחוז, המשגיח שצעק את "אלול זה לא חטאנו לפניך" צדק במאה אחוז! רק שהוא הבין כך, משום שהוא לא השכיל להסתכל על זה ממבט, בלי משקפים הפרטיות

שלו, הסתכלות קצת יותר רחבה, הסתכלות שהיא קצת יותר במאקרו ולא מיקרו.

הסיבה שאני, והמשגיח שלי, לא הבנו מה נפל על אנשי הפיוט של נוסח ע"מ, היא משום שאנחנו עובדים את הימים הנוראים בדרך שנותנת יותר דגש על מידת היראה, והוגי פיוטי נוסח ע"מ, עבדו את הימים הנוראיים יותר ימות השנה בדרך שנותנת יותר דגש על אהבה.

"מי זכאי לפרוטקציה?"

חלוקה בבית המלך, בנוכחות המלך, החלוקה לכל העיר לכל הפלך, באו בהמוניהם. מודעה זו נתלתה בחוצות, מי לא בא, כולם עמדו שמה, כל המי והמי, התור היה ארוך,

שנאלץ להיות בבית חולים והוא מתפלל בבית הכנסת שלא ציפה, ולא חלם, ולא פילל, שם להתפלל... ויש את האישה שתפקידה לשמור על הילדים והבית כנסת שלה הוא הגינה... שלא נתבלבל, אנחנו יכולים להגיד איזה בית כנסת אנחנו מעדיפים, בסוף אבא מכין לנו את הבית כנסת שבאמת עדיף לנו! שנזכה שתפליטנו תקבל מהבית כנסת שבו אנחנו הולכים להיות...

"סדרת הספרים "אילו וכאילו"

ישנם סדרת ספרים אילו וכאילו שמיועדת בטעות לילדים, מדובר בספר מצוייר, המתאר בסדרה של ספרים, כל ספר חג אחר, בצורה ממש נפלאה, טוב מה זה קשור אלינו, אנחנו עברנו את גיל הקומיקס... אני רואה הרבה אברכים נכנסים ליום כיפור עם רגשי גיל והוד, עטופים בקיטל צחור, פוסעים בהתרגשות לכיון בית הכנסת הישיבתי, עם מחזור ביד ימין, ועם ספר של הרב פינקוס זצ"ל על יום כיפור, או ספר של הרב דסלר זצ"ל, או ר' משה שפירא זצ"ל וכדומה, ואני רוצה לגשת אליהם ולומר להם, אשריכם שאתם רוצים לדעת מהו יום כיפור, מה העומק של היום מה תכליתו ומה סודותיו התלויים בהררי קודש, רק ראוי שתדעו שיש את החלק השכלי של יום כיפור ויש את החלק החווייתי.

הספרים העמוקים גורמים לנו להחכים בחלק השכלי, אבל יש גם את החלק החיצוני, החווייתי, מה שיכול לעזור בזה, זה, סדרת הספרים אילו וכאילו. אני רוצה שתבין, אני לא מתכוון שתלך עכשיו לחנות ספרים ותקנה אילו וכאילו, ואם לא תמצא בחנות אז אין תקנה... התכוונתי לרעיון של עבודת היום או החג יהיה איזה חג שיהיה, צריך לבוא גם במישור העמוק וגם במישור החיצוני. ואם עדיין לא הבנת אני ינסה לתת דוגמא אחרת. אבא שיש לו ילד בן 6 וילד בן 19 והוא צריך לאלף בינה את בנו מהו יום כיפור, מהו חג סוכות, הוא צריך גם להסביר הסבר שהילד בן 6 יבין וגם הסבר שהילד בן 19 יבין.

יפה מאוד! עכשיו אני רוצה שתבין! גם כך, בתוך תוכך יש ילד בן שש... כפשוטו ממש! והילד הזה צריך שיסבירו לו כמו ילד בן שש. ואם לא תסביר לו, יהיה לו מאוד קשה להתחבר ליום כיפור

"צווי דינים בתשובה"

יש תערוכת גדולה ובילבול בנושא זה, נראה לי שהחילוק יבהיר את הנושא ויסביר כמה קושיות

מייגע, לפתע נכנסה אישה לבית המלוכה, עקפה את כל התור, המלך הביא לה את מבוקשה ויצאה כלעומת שבאה... כולם הרימו גבה, כולם הביעו תמיהה, מי זו שיש לה פרוטקציה? הרכלנים התורניים ששהו שמה, ידעו להסביר.. היא הבייבי סיטר של ילדי המלך, לכן הוא נותן להם לעקוף את כל המי והמי... והוא גם מעניק את כל המה והמה...

המסר הוא ברור! הוא חד, הוא נוקב!

אישה שביום כיפור יושבת בבית ומנסה להתפלל... ובין הפרדת מריבה להפרדת מריבה, מגיע הילד התורן שצריך החתלה... התפילה ממנה והלאה, שהילדים בוכים היא מבינה שהיא לא באמת מתפללת היא עושה כאילו... זה פשוט לא שייך... היא! היא הבייבי סיטר של הילדים של אבא שבשמים, האמהות האלו שיושבות בגינה וביד אחת מנדנדת את הילד וביד אחת אומרת בחופזה את המילים שכותבות בסיודור... אז נכון היא כמעט לא מצליחה לכוון, אבל היא עוקפת את כולם בתור... לפעמים אברך יושב בבית ועוזר לאשתו בעבודות טיפשויות וזוטרות, כגון השכבת הקטנים, אמבטיות, ויתר העבודות הזולות האלו, והאברך מרגיש אח... איזה פספוס, בזמן הזה יכלתי לשבת בישיבה להרביץ תורה להחכים את התלמיד מוסר או תורה, או להחכים את עצמי באיזה נ"ט בר נ"ט או שהיה וחזרה.

תסלח לי אבל אתה טועה בהשקפה, טעות פטאלית! לנדנד עריסה של תינוק, לקרוא סיפור "אלי לומד להזהר" לפני השינה לילד, חשוב לא פחות מלהסביר לתלמיד הווא אמינא של גמרא. רק תחשוב שהתלמיד שאתה מלמד אותו גמרא, בילדותו לא היה מי שיקלח אותו, ולא היה מי שיספר לו סיפור לפני השינה, רק תדמיין מה היה קורה.

הגר"י ברטלר זצ"ל היה ידוע בשקיעות נדירה, הוא לא היה מסוגל להפסיק ללמוד לרגע! בתקופת ניתוחי מתים, הוא נשלח על ידי גדולי הדור, לנסח את החוק בכנסת שיעגן את איסור ניתוחי מתים, במשך שבועיים הוא לא למד מילה! הוא עסק רק בתיקון החוק! ולמרבה הפלא לא ראו עליו שום קושי, שום סבל! כי מי שלומד מכוח רצונו יתברך, יודע לפסוק את משנתו שרצונו יתברך לחוקק חוק כל שהו. וכעת זה חשוב לא פחות משיטקעל איזהו נשך!

סיכומו של דבר, כל אחד, מגיע ליום כיפור לבית הכנסת, יש שמגיעים לבית כנסת שהם לא היה רוצים להיות שמה מלכתחילה, כי זה מהיר מידי, או איטי מידי, אבל אשתו רצתה שהם יבואו להורים וזה הבית כנסת... יש אחד

העוונות זה סיפור אחר. גנבתי מחבר כסף, וביקשתי סליחה והוא סלח לי, הכסף יכול להישאר אצלי?? ברור שלא!

"אבא אוהב אותנו"

כידוע הגר"ח גריינמן זצ"ל סבל הרבה יסורי גוף בשנותיו האחרונות. פעם הוא אף התבטא אני מרגיש בבית כלא.

אירע פעם אחת שבאמצע יסוריו הגדולים הוא פרץ בבכי, עד כמה הקדוש ברוך הוא אוהב אותי, כי הוא סובל מהיסורים שהוא נותן לי, ולמרות זאת הוא נותן לי יסורים, הרי זו אהבה שאין לה גבול.

"רק תבואו להגיד שלום"

אבא שמחכה לבניו, זה לא מישוהו שמוכן לסלוח אם נקיים את תנאיו, לא. ממש לא! זה מישוהו שמחכה מתי נבוא אליו, שובו אלי! הייתי עד לסיפור מזעזע, מעשה שהיה, חבר שלי, יש לו שתי ילדים בגיל הטיפש עשרה, ויום אחד הוא הכה את אחד מהם, כתוצאה מזה הם הלכו למשטרה, הגישו תלונה... לא פחות ולא יותר, על אבא שלהם... אחרי תקופה לא ארוכה האבא נכנס לכלא... בדברים האלו הסחבת המשפטית הידועה נעלמת. בשלב מסויים, השופט הסכים לפשרה, שבמקום שיהיה בכלא, שיעשה עבודות שירות. זמן העונש נקבע לשנה עבודות שירות. מיד שיצא מהמאסר הוא התחיל בעבודות השירות, הוא ציפה שהילדים ינצלו את זה שאבא לא בכלא, ויבואו לבקר. עבר יום, עברו יומיים, עבר שבוע, עברו שבועיים, ובניו עדיין לא מצאו את הזמן לבוא לבקר... בשלב מסויים הוא קלט שאין להם בלוי"ז ביקור לאבא... האבא פרץ בבכי תמורורים ואמר, אני חוזר לכלא חזרה!!! לא רוצה עבודות שירות! מעדיף כלא! אני יושב בעבודות שירות ומחכה לבני שיבואו, וזה לא קורה! הכנסתם את אבא שלכם לכלא? בסדר. קשה לכם לבקש סליחה? אבל לפחות תבואו להגיד שלום... סופו של דבר היה, שאת יתר העונש הוא ריצה מאחורי סורג ובריח.. הוא לא יכל לשאת את זה שהילדים שלו לא באים לבקר. זה לא משל, זה סיפור שקרה בימינו בארצנו, לדאבוננו. לא יאומן! מה אבא רוצה מהילדים שלו? הלשנתם עלי למשטרה?? הכנסתם אותי לכלא?? סליחה לא ביקשתם?? חצי שנה אני בכלא ועכשיו יצאתי לפחות תבואו להגיד שלום.. תבואו לבקר. כמה כואב, בעצם אנחנו גרמנו לגלות הארוכה הזו, אנחנו גרמנו לעוונות, פעם בשנה אבא מגיע אלינו בעשרת ימי תשובה, אנחנו לא יכולים להמשיך את השגרה כאילו כלום.

"אצבע בסידור"

א} הגר"א מביא שעמל התורה מכפר על טומאת רעיון מחשבות רעות וכו', וקשה איך יתכן הרי כתוב שיש שלושה עיקרים לתשובה?? חרטה, וידוי, עזיבת החטא, ואם כן איך יתכפר לו על ידי לימוד תורה?

ב} למעלה בקודש, שלמה המלך אומר "בחסד ואמת יכופר עוון" {משלי ט"ז ו'} ולכאורה כיצד יתכן בלי שום אחד מעיקרי התשובה, מתכפר בגלל חסד?? ממה נפשך, אם בחסד ואמת יכופר עוון, אז לא צריך לג' עיקרי התשובה, ואם תשובה היא על ידי ג' עיקרים, למה צריך חסד ואמת??

ג} אדם גנב מחבירו מאה אלף ש"ח, ובזבז את כל הכסף ובא לבקש סליחה, האם חבירו יסלח לו על ידי ארבעה עיקרים בלבד? כלומר הוא יתחרט על הגניבה באמת, ויתוודה ויקבל על עצמו שיותר לא יגנוב, האם הוא יסלח לו??

ד} השערי תשובה מביא עשרים עיקרים לתשובה, ומאידך הוא מביא שסגי בג' עיקרים, ואין לומר שכל שאר העיקרים זה למחמירים, ובדיעבד מספיק ג' עיקרים, והמעין שמה יראה שלא כך הם פני הדברים

ה} דוד המלך אומר בתהלים פרק נ"א פסוק ה' וחטאתי נגדי תמיד, ולכאורה תמוה הרי מי שעושה תשובה נמחלין עוונותיו? כמו שאומר הרמב"ם פרק ו' הלכה ז' "אמש היה זה שנאווי לפני המקום משוקץ ומרוחק ותועבה, והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד, אם כן מה מקום לחטאתי נגדי תמיד? אלא צריך לומר שזה שתי דברים שונים!

א} תשובה! מבקשים על זה בשמו"ע בברכת השיבנו אבינו לתורתך וכו' ב} נקיון! מבקשים על זה בשמו"ע בסלח לנו, בשביל תשובה צריך חרטה וידוי ועזיבת החטא. מי שעושה את זה באמת, הרי הוא בעל תשובה מהודר א' א'. בעל תשובה גמור!

מה שכתוב בחסד ואמת יכופר עוון, או לחילופין העניין של יסורים זה הניקוי, אבל אין לזה שום קשר ליום כיפור! בנוסף יש עוד חילוק, תשובה זה עניין שלנו, נקיון זה לא עניין שלנו, אלא של הקדוש ברוך הוא. אתה מבין? יש כאן יסוד עצום שאני רוצה שתבין אותו, ברגע שאתה חוזר בתשובה, אתה נהפך לצדיק גמור, וברשימת העוונות רשום לך 000000 והמאזניים של העבירות לא שוקלות כלום!! מאותו רגע אתה מגויי כחבר מרכז במפלגה של הקדוש ברוך הוא, אתה שייך לצד שלו. אתה בברית איתו, אתם שוב חזרתם לקירבה ביחד. בכל מה שקשור לתיקון

הוא היגון, הרביעי הוא צער. לכאורה זה אותו דבר?? העיקר השביעי הוא כניעה, העיקר השמיני הוא הכנעה. לכאורה זה אותו דבר?? אבל האמת היא שזה שתי מישורים של תשובה, יש לנו שתי מערכות שונות בתוכנו, היגון זה קשור למערכת הפנימיות, הצער קשור למערכת החיצונית, ההכנעה שהשערי תשובה מונה כשתי עיקרים כי יש צורך בהכנעה גם בפנימיות וגם בחיצונית. יגון זה כנגד המערכת של החוויה, של הפנימיות. צער זה כנגד החלק החיצוני, אותו דבר הכנעה, רבינו יונה מנה את עיקר ההכנעה כשתי עיקרים, כי הכנעה צריכה להיות גם בפנימיות, ולא מספיק צריך גם בחיצונית. חשוב שנבין שהעבודה בשתי מישורים במקביל. נחזור אחורה לפני חצי שנה, בליל הסדר אמרנו "אפילו כולנו חכמים כולנו נבונים מצווה עלינו לספר ביציאת מצרים", תמיד הוקשה לי, מה אנחנו ילדים בגן? עוד פעם לספר על מוחמד שהצפרדע נכנסה לו לתוך הפה? אבל האמת היא שהעבודה שלנו היא בשתי מישורים, וגם למישור החיצוני יש משמעות שמשפיעה עמוק על הפנימיות, והסיפור על עשר המכות שחוזרים עליו בפעם המליון ומציירים לנו אותו שוב ושוב, גורם השפעה גדולה מאוד.

"לא אוכל פת עכו"ם בעשי"ת? על מי אתה עובד??"

להרבה מתקשים בשאלה ממה נפשך, אם אתה אוהב שזה בעיה אז אל תאכל כל השנה ואם אין בעיה אז למה לסבול עשר ימים?? אבל האמת היא שאם אבא בא אלי לביקור אני מרגיש צורך להיות יותר מיום חול רגיל, אני מרגיש צורך להראות קירבה!

הוא בא במיוחד לתקופה של עשרה ימים, אני לא יכול להמשיך את החיים כמו לפני העשר ימים של הביקור, זה לא מכבד, תחשוב שסבא מגיע מאמריקה ואתה הולך לעבודה כמו כל יום... הוא בא בשביל לשבת על הספה שלך? הוא בא בשבילך.. תראה לו משהו שאתה יותר מיום רגיל.

קח חומרא לעשרה ימים בלבד, לא כי אתה צבוע, אלא כי אתה רוצה להראות את הקירבה שיש בעשרה ימים בודדים אלו. שנזכה כולנו לגמר חתימה טובה.

מעוניין להפיץ את העלון באיזור מגורך? צור קשר
0527109698

לתרומות, הערות, והארות, וכן למנוי העלון במייל
N0527109698@GMAIL.COM

אני לא יודע איך לקרוא לזה, האם זה מתאים לקטגוריה של קבלה טובה ליום הדין, או סגולה נוראה לכוונה בתפילה, מה שבטוח שזה נשמע מאוד קטנוני, פעם אחרונה שביקשו ממני לשים אצבע בגמרא היה בכיתה ה', אני רק מבקש ממך דבר אחד, תנסה, תבדוק תראה מה זה עושה לתפילה... אני לא מדבר על זה שזה עוזר הרבה יותר לזכור הזכרות, כמו ההזכרות של עשי"ת ימי תשובה, וכן יעלה ויבוא, וכן משיב הרוח וכו', אני מדבר על שינוי מהותי בתפילה, ועצה זו מועילה גם למי שאין לו בעיות קשב וריכוז. טעמו וראו כי טוב ה'.

"חינוך הילדים ליום כיפור של עוד עשרים שנה"

יש טעויות בחינוך שיכולים להזיק ליום כיפור של הילד בעוד עשרים שנה. ניתן כמה דוגמאות. "יענקי די! כמה פעמים אומרים לך לא להרביץ ואתה ממשיך, אתה לא מבין מה שמדברים איתך"?? קורה לפעמים שהאב מכה את בנו למרות שהבן הראה סימני חרטה, אבא שכועס על הילד שלו ומזכיר לו בעיות ישנות שלו, זה גורם לילד חוסר אמון בתשובה, כי הנה ביקשתי סליחה מאבא, והנה הוא עדיין זוכר. וכשהוא יבוא ליום כיפור להתחטא לפני קונו, הוא יתקשה להאמין שפשוט עושים תשובה, והוא סולח. הוא יאמין שיש תשובה ברורה!! הרי כתוב בתורה! אבל תשובה עם כוכביות, או שתשובה זה מועיל אבל זה לא כפשוטו... אתה אבא לילדים? תבדוק עם עצמך כמה פעמים אתה נותן לילד אמון, שהוא יכול להתנצל בפניך על פשעיו, ואתה סולח לו.

"תשובה בשתי מישורים"

כל אחד מאיתנו בנוי משתי מישורים, מספרים על בחור בטלן שאביו ניגש אליו ושאל אותו בכאב לב, תגיד, אתה הרי רוצה ללמוד, אני יודע שאתה רוצה ללמוד, אבל קשה לך, מה אני יכול לעשות בשביל שתתחיל ללמוד? ענה לו הבן, פשוט מאוד! תשלם חמש שקל לשעה, ואני לומד ברצינות! כעס האב ואמר לו אני לא מבין אותך! אני מדבר איתך על לימוד תורה, ואתה מדבר איתי על ביזנעס?? ענה לו הבן, אבא יקר, תביא לי חמש שקל לשעה לקריאת עיתון, אני לא יקרא. תביא לי ללמוד תורה בלי שום שכר, אני לא ילמד, תביא ללמוד בתשלום של חמש שקל לשעה, אני ילמד. זאת אומרת שיש לנו שתי מערכות שמנהלות אותנו במקביל, וצריך לטפל בכל מערכת בנפרד. מערכת אחת זה הפנימיות ומערכת שניה זו החיצונית. השערי תשובה מביא עשרים עיקרים לתשובה, העיקר השלישי